

La política lingüística d'Educació

JORDI SEDÓ (Sociolingüista i docent [jsedo@xtec.cat])

Una de les certeses més clares que tenim els ciutadans d'aquest país és que la llengua castellana no s'hi troba en recessió: mentre en els anys seixanta, encara podíem dir que quedaven uns quants monolingües en català, em sembla indiscutible que aquesta és avui una espècie que s'ha extingit. En canvi, sí que existeixen encara una bona pila de monolingües en castellà, que ho són gràcies al nostre bilingüisme i a la condescendència de la immensa majoria dels catalans, que renuncien a la seva llengua en favor de la dels espanyols sense cap mirament i amb una falta de dignitat que constitueix una extraordinària irresponsabilitat, perquè és una actitud altament lesiva per a la salut del nostre idioma.

Fins i tot el sistema educatiu, un àmbit que passa per ser el més catalanitzat de tots, potser al costat del de les administracions autonòmica i municipal, no garanteix al cent per cent l'accés al coneixement del català entre els joves, sinó que dona com a producte una gran majoria d'individus capaços d'entendre totes dues llengües, dels quals una bona part són també capaços de parlar-les; però, al costat d'aquests, també surt del sistema educatiu un contingent gens menyspreable d'alumnes incapaços d'expressar-se en català i una quantitat variable, segons la zona, de nois i noies monolingües exclusivament en castellà (o, en tot cas, parlants també d'alguna llengua no oficial a Catalunya), però, a més, incapaços d'entendre el català més enllà de les quatre frases més habituals en el millor dels casos.

I, amb tot, els espanyols s'entesten a entaforar-nos una hora més de docència en la seva llengua, precisament aquella que el nostre sistema educatiu assegura a tothom de saber, amb l'afegit, però, que si no quedés assegurada pel sistema educatiu hi quedaria a bastament per l'entorn! Per això, no em puc estar de recordar aquí les declaracions de l'actual conseller d'Educació de Catalunya, Ernest Maragall, a propòsit d'una visita seva a Olot el curs 2006-2007, quan li va semblar detectar que alguns nens d'aquesta ciutat tenien certes dificultats per a expressar-se en castellà. Dificultats! No és que no en sabessin, no... Només tenien dificultats! No sé si el conseller havia visitat també certes escoles de Barcelona, el Baix Llobregat, Sabadell, Terrassa, Granollers, la Llagosta, Canovelles, Mataró, Tarragona o tantes i tantes altres ciutats del nostre país, on ja li asseguro jo que, per cada

Aula d'acollida de l'escola Joan Miró (Barcelona)

FOTO: JORDI SOLÉ CAMARDONS

nen que el senyor conseller trobi amb dificultats per a expressar-se en castellà a Catalunya, n'hi trobo jo mil cinc-cents amb dificultats per a expressar-se en català i cent cinquanta sense cap dificultat per a parlar-hi, simplement perquè ni hi parlen mai, ni ho necessiten, ni volen fer-ho.

Però el senyor conseller es va preocupar tant pels nens d'Olot que li va faltar temps per a declarar que la introducció de la tercera hora de castellà era plenament justificada. Una actitud clarament col·laboracionista amb els qui volen ensorrar encara més la nostra llengua, una actitud, per cert, com la que solen tenir ben sovint molts dels nostres polítics que s'autoanomenen catalanistes. És senzillament indignant i absolutament increïble que el màxim responsable de l'educació dels nens que viuen en un país que té com a llengua pròpia el català es preocupi precisament per l'estat de la llengua que a casa nostra té una salut de ferro, abans de preocupar-se per la que es troba permanentment en un estat cada cop més perillós.

I, de tota manera, penso que, de fet, la inclusió d'una tercera hora en castellà lògicament en detriment d'una de les que es fan en català— tindria una incidència pràcticament nul·la o, si més no, ben insignificant en el nivell de coneixement de totes dues llengües al final de l'ensenyament obligatori per part dels nostres jovenets. Però és que —alerta!— aquest no és l'objectiu dels qui pretenen fer-nos empassar el castellà tant sí com no. És que als espanyols els és igual el nivell amb què surtin de l'escola els nostres nens. Si no els fos igual, es preocuparien

Tastar Chateldon es descobrir el Penedès

també de l'anglès, de les matemàtiques i sobretot del català, que és, en realitat, la llengua que el sistema educatiu no garanteix. No. El que interessa realment als espanyols és deixar ben clar i ben establert qui és qui mana aquí. Qui és qui remena les cireres. El que volen realment és que ens agenollem davant la seva sacrosanta voluntat i quedar-se, victoriosos, contemplant com tastem el fel d'haver de fer una hora més en castellà i una menys en català perquè som i serem gent espanyola tant si es vol com si no es vol.

I probablement se'n sortiran, de fer-nos fer una hora més en castellà, ja que s'ho faran venir bé perquè les lleis els vagin a favor. Ara bé, si el govern català, en comptes de comportar-se com un xaiet mansoi i condescendent com sempre, actués per una vegada amb intel·ligència, l'acceptació d'aquesta tercera hora en castellà podria, fins i tot, anar a favor nostre. M'explico: si el govern català ensuma que haurà d'acabar acceptant aquesta tercera hora en castellà, hauria de clavar un cop de puny damunt la taula i exigir paral·lelament, i amb el mateix convenciment amb què actuen els espanyols, que també es complexin amb un escrupolós rigor les que, per llei, s'han de fer en català, que són totes les altres, tret de les d'anglès (que tampoc no s'han de fer en castellà). I així s'acabarien els professors que tenen el llibre en català però que fan la classe en castellà, els que s'adrecen sempre als alumnes nouvinguts en espanyol, els que fan totes les reunions acadèmiques en castellà, i tots els casos de flagrant incompliment de la llei quan aquesta afavoreix els interessos del català; i també els inspectors que, veient això, no ho denuncien, o bé perquè ja els està bé, o simplement perquè saben que el seu director territorial no els en farà cap cas. I, de passada, ensenyaríem a tothom que els catalans també tenim dignitat i que no se'ns poden anar rifant d'aquesta manera. Però mentre la política lingüística del Departament d'Educació sigui mirar d'incomodar el menys possible els qui no volen saber res del català i anar deixant-se colar gols a favor del castellà, les nostres coses continuaran rodolant avall pel pendent que s'ha anat construint a poc a poc, des de ja fa bastants anys, a còpia de deixar fer i intervenir poc perquè no es molesti ningú.

Si els qui han de defensar les nostres coses –i els primers han de ser els membres del govern– es posessin a defensar-les de veritat en comptes d'actuar mesquinament per interessos electoralistes i inconfessables obediències espanyoles, els espanyols ens tindrien més respecte i s'ho pensarien dos cops abans d'esclafar els nostres drets col·lectius sense miraments cada cop que els passa pel barret. Ara, això sí: la societat catalana hi hauria de ser al darrere. Si cada cop que ens en fan una, tot s'acaba, en el millor dels casos, en una manifestació i després no demostrem a les urnes la nostra indignació amb els qui col·laboren amb els nostres botxins, malament rai! ♦